

»Z B I R A L E C«

ZZVIS – LETO VI

JUNIJ 2007

Gradovi po SLOVENIJI

Predjamski grad Postojna

grad Rihemberg Štanjel

grad Otočec

Ljubljanski grad

Blejski grad

grad Žužemberg

ZBIRATELJI !!!

Naslov združenja je:
ZZVIS
g. Martin Leskovar
Cesta v Mestni log 40b, 1000 Lj.

Internetni naslov ZZVIS je:
www.zdruzenje-insignij.si

Elektronska pošta ZZVIS je:
zzvis@email.si

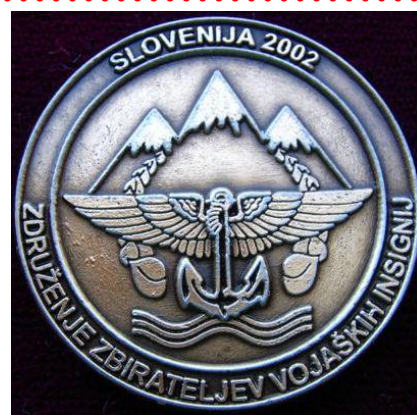
Davčna številka ZZVIS je :
26263955

Transakcijski račun ZZVIS je odprt na novo pri Poštni Banki Slovenija št. je :

90672-0000169520

Naprošamo vse zbiratelje, da poskušajo pridobiti kakega donatorja – sponzorja. Sponzorji lahko pripomorejo k našemu boljšemu delu z finančnimi sredstvi (vsota ni pomembna) ali pa v obliki dela npr.: tiskanje glasila, majice, kape in podobno. Vsem donatorjem – sponzorjem omogočamo, da objavijo reklamo v našem naslednjem glasilu. ❖

upravni odbor ZZVIS

Slika iz srečanja ZZVIS-a v vojašnici Kranj v decembru 2006

foto: Andro Kogovšek

15. srečanje ZZVI-a

Vojašnica Kranj, 02.12.2006

Bližal se je konec leta 2006 v pripravi na zaključek leta sem organiziral srečanje zbirateljev vojaških insignij. Srečanje sem zorganiziral v sodelovanju z Slovensko vojsko saj je potekalo v vojašnici Kranj za kar se še posebej zahvaljujem **poveljniku pk. M. Obreza**, **NŠ maj. R. Čelofiga** in **st. M. Narat**.

Dobili smo se na vhodu v vojašnico ter uredili vse potrebno za vstop v vojašnico. Vsi skupaj smo odšli v predprostor mojega muzeja, kjer je najprej potekal kratki sestanek v zvezi z delom ZZVIS-a predvsem kaj smo in kaj še bomo naredili. Vsi so se strinjali da naročim evro denarnice z našim logotipom. Katere bo prejel vsak član brezplačno, kot novoletno darilo sicer malo kasneje.

Po sestanku sem odprl moj muzej **MMM (Military Muzej Martin)** in vsi prisotni so z velikim zadovoljstvom vse skupaj ogledali, eni bolj eni manj presenečeni nad zbirko.

Po ogledu muzeja smo šli vsi skupaj na vojaško kosilo v kuhinjo vojašnice Kranj. Na liniji smo se moški spomnili kako je bilo to ko smo bili v vojski. Takoj zatem se je zaslilo »**PRIJATNO NAJSTARIJA**« takoj za tem »**UMRI GUŠTERU**« in za tem smeh vsi so bili zelo zelo zadovoljni z vojaško hrano. Potem smo se zopet vrnil nazaj v predprostor muzeja kjer smo začeli ob soku in pivu prijetno debato o vsem mogočem. Srečanja so se udeležili člani ZZVIS-a : A.Vidmar, M.Križman, M.Jerončič, M.Leskovar, S.Moravec, R.Bunderšek, P.Gumpot, N.Mrak, A.Košena, G.Simončič, in povabljeni: B.Tušar, g.Mrak, ga.Marija polde ❖

Foto: Martin LESKOVAR

Martin LESKOVAR

SLOVENSKA VOJSKA

Še o ELITE in ponovno TRIAL HAMMER

V št.10 Zbiralca (avg 2006) je bil objavljen članek Slovenski vojaki na vaji ELITE tudi v letu 05. Ker je bil članek oddan uredništvu že avg 05 je uredništvu »pobegnilo« nekaj drobnih napak. V naslovu je sicer pravilno napisano leto 2005, v članku pa se pojavlja besedica »letos«, kar pa ne drži. Verjetno ste bralci pravilno ugotovili, da je mišljeno lansko leto-05. In še ena majhna napakica se je prikradla. V tekstu je omenjena fotografija znaka zračne obrambe nemške vojske (LwFüKdo), ki pa ni objavljena. Ocenjujem, da je za celovito predstavitev oznak ta priloga pomembna, zato jo prilagam tokrat.

Ker so sedaj v dveh objavah o vaji **ELITE** bralci že dodobra spoznali samo vajo, naj tokrat samo na kratko povzamem, da je bila vaja uspešno izpeljana tudi v letu 2006, da so na njej sodelovali tudi pripadniki Slovenske vojske ter seveda, za zbiralce najbolj pomembno – ponovno je bil izdelan in podeljen znak vaje.

Kratek opis: Oblika in velikost (zanemarljivo večji za en milimeter po višini in širini) znaka je ostala glede na leta 03, 04 in 05 nespremenjena (glej zapis o vaji ELITE v Zbiralcih št. 8– maj 05, št. 10– avg 06). Znak **ELITE 2006** je ponovno vsebinsko nekoliko drugačen od prejšnjih let, čeprav pa je zadržal osnovno simboliko in seveda nepogrešljivega ptiča s strelo. Bistvena sprememba od znakov od prejšnjih let je v tem, da je v spodnji tretjini znaka, ki je tako kot vedno zelo bogato in estetsko vezen, tokrat krajinski motiv. Kot opisovalec znakov vaje ELITE imam veliko srečo, saj je eden izmed udeležencev vaje prinesel tudi v nemščini in angleščini natisnjen opis znaka-»logo« vaje. Naj torej kar povzamem, kaj so o znaku napisali v vodstvu vaje.

V tekstu opisujejo kar »grb« vaje, kar verjetno ni najbolj posrečena beseda, saj vemo, da gre za znak ali s tujko »logo«. Navedeno je, da so posamezni elementi v/na znaku namenjeni prepoznavnosti, nepozabnosti vaje. Udeleženci se bodo verjetno strinjali, mi pa jim moremo verjeti. Kar sem pri opisu prvih znakov samo ugibal, namreč, da je simpatični ptic vran, sedaj v opisu heraldike znaka načrtovalci pišejo, da je to črni krokar. Vsaj ne bomo več ugibali. No, pri znaku iz leta 06 je krokar brez rdeče baretke–zakaj, tega nam opis na žalost ne pove. V nadaljevanju piše, da je črni krokar pogost, skoraj mednarodno privzet simbol za el. bojevanje. V članku je navedeno, da iz znaka veje vzvišenost. S to trditvijo se strinjam že od samega začetka, odkar spremljam oznake te vaje. Ostali elementi na znaku so: strela, ščit in el. motilec radijskih valov (jammer), kar naj bi simboliziralo raznolikost el. bojevanja. Pomen modrega ščita v krokarjevem krilu pa je bil že predstavljen–žal samo kot ugibanje-tokrat je jasno

zapisano, da je to uradni grb (znak) poveljstva nemških letalskih sil (German Air Force Command). Vključno z objavo fotografije, ki je bila namenjena že prejšnji objavi, je sedaj dokončno jasno, komu znak pripada. Če smo bili skupaj v zmoti okrog pasme ptica in grba na ščitu, je bila še toliko bolj drzna domneva, kaj predstavljajo tri sinusoide. Na znaku **ELITE 2006** so ponovno v črno, rdeče, rumenih barvah. Navedeno je, da so to nacionalne barve države gostiteljice, simbolično pa predstavljajo elektromagnetni spektrum (in ne let letal ali raket). Ostaja pa uganka, zakaj so bile leta 2003 uporabljene druge barve. Ponovno je v znak vgrajen simbol zveze NATO in sicer v desni zgornji kot. To nam pove, da je vaja načrtovana in izvedena v okviru in po predpisih zveze NATO. In se na začetku omenjen krajinski motiv – na zelenem griču je simbolno predstavljeno mesto oz. grad Hohenzollern, kraj dogajanja vaje. Da pa se ne pozabi, kdaj je krokar branil NATO območja, je izvezena še rumena letnica 2006.

Tokrat je znak (našitek) opisan malo drugače, detajli pa so razvidni iz priložene fotografije. Pomembno je, da sedaj poznamo pravi pomen posameznih simbolov. V času od 4. do 18. maja 2006 je vodstvo izdalo tudi 13 številčk posebnega časopisa »ECHO«, posvečenega predvsem vaji in njenim udeležencem. Prav iz enega izmed teh časopisov je povzet zgornji opis. Poleg ostalega je v teh publikacijah navedenih kar nekaj podatkov o Sloveniji ter seveda obvezen članek o udeležencih vaje (9. BZO). Nekaj skopih tehničnih podatkov o vaji **ELITE 2006** je zapisano tudi v letošnji 8. številki Slovenske vojske (12. maj 06), nekaj več pa v 9. številki (2. junij 06).

Ker je bila že **ELITE 05** predstavljena skupaj z vajo **TRIAL HAMMER**, naj bo tudi tokrat tako. Enako kot pri prejšnji vaji se v dodatna pojasnjevanja namena in poteka vaje ne bom spuščal, saj je bilo o tem že precej napisanega. V nadaljevanju opisujem samo znak, ki je tokrat precej drugačen od lanskega.

Osnova je okrogla, le da se je znak v primerjavi z lanskim bistveno povečal in se tako približal velikosti letalskih okroglih oznak. Znak v premeru meri 97 mm (lani le 80 mm). Tudi letos je v primerjavi z znakom vaje **ELITE** našitek vaje manj estetski, vsaj kar se oblikovanja in tudi same izdelave tiče. Tudi ime vaje se je letos nekoliko dopolnilo – dodana je beseda »**Spartan**« – tako da je letos naziv vaje »**TRIAL SPARTAN HAMMER 06**«. Na našitku (znaku) vaje je ime izpisano v zunanem črnem robu, ki je širok 14 mm. Ime je izvezeno z belim sukancem, uporabljene pa so male tiskane črke. V spodnjem delu zunanjega roba je še napis: »**AKOUON ORA - GNOUS PRATTE**«. Centralno polje premera 70 mm je modre barve, material pa podoben plišu. Na tem centralnem polju zgoraj dominira stiliziran par oči – edini element, ki je ostal skupen lanskemu znaku. Preko sredine polja leži diagonalno starinski meč v sivi barvi, pod njim pa je stilizirana antična čelada v rumeni (zlati) barvi. Drugo diagonalo centralnega olja zapolnjuje elipsa, polovica znaka za radiacijo, ki je bil uporabljen v znaku iz leta 2005. Za nameček sta na desni in levi še dve, rumeno vezeni strelji. Na levi strani črnega roba je še belomodri znak NATO zveze, na nasprotni strani pa je znak poveljstva **HELLENIC TACTICAL AIR FORCE-AIR TACTICS CENTRE**. To poveljstvo je nastanjeno v letalski bazi **ANDRAVIDA** v Grčiji. Znak je oblikovan kot ščit rumene barve, preko katerega leži modro sidro.

Zaključni del vaje se je odvijal na območju vojaških baz **Andravida-Epitalion-Araxos-Kastro Range**, to je v območju med mesti Pirgos, Kyllini in Patrasa in sicer v času med 3. in 17. nov 2006. Slovenska vojska je na vajo poslala 56 pripadnikov, torej je pričakovati, da je prišlo v Slovenijo prav toliko našitkov ali morda kakšen več – če ga je kdo od udeležencev kupil za katerega izmed kolegov. O obstoju drugih spominskih ali promocijskih predmetov (kovanci, značke...) nisem uspel pridobiti podatkov. ❖

september 2006
Tušar Brane

5. občni zbor ZZVIS-a in 16. Srečanje ZZVIS-a

Vrhnik, 18.02.2007

Letno poročilo ZZVIS

Ker je v tem letu potekel mandat vsem članom raznih odborov in predsedniku ZZVIS-a smo tokrat imeli na dnevnem redu izvolitev le teh za naslednji mandat 4-ih let. Izvoljeni so bili potrjeni z dvigom rok vseh prisotnih članov.

UPRAVNI ODBOR ZDRUŽENJA :

- **Martin LESKOVAR** Predsednik
- **Milan KRIŽMAN** Podpredsednik
- **Polde GUMPOT** Tajnik
- **Jože KOTAR** Blagajnik
- **Roman BUNDERŠEK** Član

DISCIPLINSKA KOMISIJA :

- **Žele ACELINOVIČ** Predsednik
- **Jože TURK** Član
- **Gortan SIMONČIČ** Član

NADZORNI ODBOR ZDRUŽENJA :

- **Miro JERONČIČ** Predsednik
- **Ivan TUŠAR** Član
- **Dejan KRULEJ** Član

OVERITELJA ZAPISNIKA :

- **Rajko KOTUR**
- **Miro JERONČIČ**

V lanskem letu je bilo na naš račun nakazanega cca. 1.577,00 € (378.000,00 sit) od tega so vplačali člani z vpisnino in članarino skupno 417,29 € (100.000,00 sit). V preteklem letu smo uspeli dobiti sponzorja MORS, ki je plačal za oglaševanje 732,35 € (175.5000,00 sit) ta denar smo dobili za oglase objavljene v št. 11. ter donatorja borca NOB. Zato tudi apel vsem, da skušajo na tem področju pomagati.

* * * * *

Za samo delovanje združenja smo porabili približno 1.581,54 € (379.000,00 sit) in to je bilo porabljeno za izdelavo EVRO denarnic ZZVIS, za PTT stroške, za srečanja ZZVIS-a, za izdelavo plastičnih članskih izkaznic, za domeno www.zdruzenje-insignij.si, za tiskanje glasila št.10 in še kaj.

* * * * *

Vaše prispevke, ki pa bi jih lahko bilo vsaj malo več in s tem bi tudi pridobili na sami vsebini glasila in bi bile številke še bolj zanimive in bogate kar naj bi bil cilj vseh nas članov, za objavo člankov se lahko zahvalimo predvsem zbiralcem: KRIŽMAN Milan-u, MRAK Nejc-u, LESKOVAR Martin-u, JERONČIČ Miro-tu, TUŠAR Ivan-u, MOČNIK Mitja-tu, MORAVEC Slavko-tu, BJELOŠ Nenad-u, ter našim dopisnim članom kot so LESKOVAR Moniki, Robertu in Nadji, TUŠAR Branko-tu in MILOVANOVIĆ Nebojši. Tudi tokrat kličemo k sodelovanju in objavljanju razno raznih člankov. V preteklem letu smo imeli tri srečanja ZZVIS-a, bilo je kar nekaj zanimanja za naše združenje, ipd.

* * * * *

Poraba skupnega denarja bi bila dosti večja, če nebi z svojim prostovoljnim delom pomagali člani ZZVIS-a. Zato se posebej zahvaljujemo članu ACALINOVIČ Željko-tu za njegovo pomoč pri obveščanju članov.

* * * * *

V letu 2006 smo imeli nekaj objav v raznih časopisih: »Slovenska Vojska« in pa v glasilu policijskih zbirateljev insignij »Novice«. Tudi v prihodnje se bomo trudili za razne objave, saj s tem predvsem predstavljamo delo združenja.

* * * * *

*No naša spletna stran je še zmeraj na netu vendar bi jo bilo potrebno vsaj malo popraviti, ker sem v tem neuk ali morda lahko kdo pri tem pomaga. Če imate kakšne predloge nam jih prosim javite. Za objavo se lahko predvsem zahvalimo članu Klemenc Mitji in podjetju **Perftech d.o.o.***

* * * * *

Sodelujemo tudi z podobnim združenjem in sicer policijskim za kar gre zahvala predsedniku ZZPIS g. Zupančič Branko-tu.

* * * * *

Na samem občnem zboru smo se dogovorili kaj in kako bomo delali v tem letu. Tudi v tem letu bomo naredili nekaj za vse naše člane vendar naj bo za enkrat še majhna skrivnost. V planu sta vsaj dva glasila in dva do tri srečanja po Sloveniji seveda je to veliko odvisno od Vas članov kje in kdaj se bomo sestali.

V letošnjem letu vabim čim več članov ZZVIS-a, da sodelujejo pri samem delu in pri iskanju morebitnih sponzorjev. Več kot bomo naredili za združenje lažje bo združenje delovalo. ❖

HVALA !!!

Seveda smo po končanem V. Občnem zboru imeli tudi 16. redno srečanje zbirateljev vojaških insignijev na katerem se je dalo kar nekaj videti in seveda steklo je veliko »debat« o tem in onem. Ob samem klepetu smo se tudi malo podprli saj je z praznim trebuhom težko debatirati in popiti kak pir. Vse to kako je bilo se da videti z spodaj objavljenimi fotografijami.

Hvala vojnim veteranom Vrhniko in našemu članu Žele-tu za prostor v katerem je vse skupaj potekalo in za fotografije posnete na srečanju. ❖

Spoštovani bralec !

Upravni odbor ZZVIS

Ta članek smo se odločili objaviti v izvorniku (srbskem jeziku), glede na to, da bi pri prevajanju lahko prišlo do neljubih napak in bi članek avtorja iz Srbije zgubil originalnost.

SLUŽBENA ODEĆA, OZNAKE I DOKUMENTA GRANIČNIH JEDINICA KOPNE NE VOJSKE KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

Nakon okončanja prvog svetskog rata i potpisivanjem mirovnog ugovora u Versaju promenjena je geografska karta Evrope stvaranjem novih država koje su ranije bile u sastavu Austro-Ugarske monarhije. Tako je 01. decembra 1918. godine proglašena i Država **Srba, Hrvata i Slovenaca** koja je u svom sastavu obuhvatala južnoslovenske narode. Stvaranje nove države podrazumevalo je i novu reorganizaciju zakonodavne i izvršne vlasti, uredjenje unutrašnje teritorijalne podele a pored svega i stvaranje nove zajedničke i modernije vojske. U periodu od 1919-1922 godine u vojsci Kraljevine SHS korišćene su uniforme uglavnom Srpske vojske po Uredbi iz 1911. godine a na teritorijama bivše monarhije mogle su da se vide i Austro-Ugarske uniforme sa epoletuškama Srpske vojske ili sa drugim privremenim oznakama u obliku trakica na jakni vojničkih bluza, ali i sa novim autohtonim kokardama na teritoriji Slovenije. Isti slučaj je bio i sa oružjem koje je bilo arhaično i neunifikovano.

Prva Uredba o službenoj odeći iz 1922. godine nije donela nikakve radikalne promene i u stvari je bila manje više prepisana uredba o službenoj odeći srpske vojske iz 1911. godine ali je doprinela jednoobraznosti odevanja u svim krajevima SHS. Već 1924. godine doneta je nova Uredba kojom se propisuje oprema letaćkog osoblja, Kraljeve garde i Mornarice, zatim dopune postojeće Uredbe i nove tokom 1926, 1927, 1928, 1930 i 1931 pa sve do Uredbe iz 1932. g koja donosi neke novine posebno u označavanju podoficirskih činova i propisivanja nove uniforme za oficire i vojnike planinskih jedinica.

Nakon ubistva **Kralja Aleksandra I. Karadjordjevića** 1934. godine u Marseju (Francuska) dolazi ponovo do novih izmena kako u pogledu oznaka na kapama i upotrebe Kraljevog monograma, slede novine u Kraljevskoj mornarici 1936. godine i ratnom vazduhoplovstvu 1937. godine a radikalnu izmenu službene odeće Vojske Kraljevine Jugoslavije donosi uredba iz 1939. godine. Ovom uredbom službena odeća VKJ konačno je dobila moderan izgled po ugledu na većinu evropskih zemalja a posebno Engleske.

Granične jedinice kao elitniji deo svake vojske pa i Vojske Kraljevine Jugoslavije do 1939. godine nisu imale posebne oznake a obezbeđenje državne granice vršile su regularne jedinice ranga puka, odnosno **graničnih trupa** formacijski organizovane u **granične odseke, pododseke i granične čete**. Jedna od karakteristika tadašnjih graničara bila je i ovalna kokarda koju su nosili pripadnici graničnih četa kao i mali jednostruki akselbenderi koji su nošeni na desnoj strani a završavali su se u obliku dva mala hrastova žira. (Slika 1)

Slika 1

Fotografija pripadnika graničnih artiljerijskih jedinica
vojske Kraljevine Jugoslavije iz 1935. godine.
(zbirka autora)

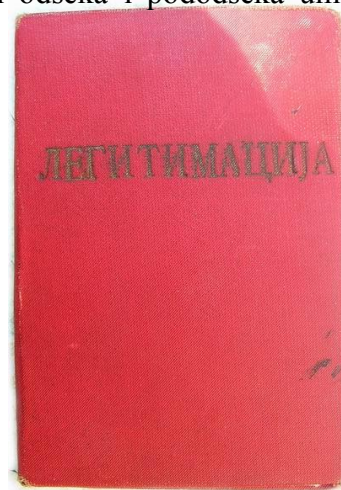
Oficiri i podoficiri takodje su na kapama nosili standardne ovalne kokarde sa krunisanim kraljevim monogramom a na epoletuškama, odnosno naramenicama kod podoficira bili su arapski brojevi koji su označavali pripadnost graničnoj četi. Oficiri graničnih odseka i pododseka umesto arapskih brojeva nose rimske bročane oznake. (Slika 2.)

Epoletuške iz 1935. godine, komandanta IV graničnog odseka, artiljerijskog pukovnika na kojima je vidljivo da su arapski brojevi 26 čijem je puku pripadao zamenjeni rimskim brojevima graničnog odseka sa stupanjem na novu dužnost.

(zbirka autora)

Slika 2.

Slika 4

Takodje vojnici pripadnici graničnih jedinica imali su posebne graničarske legitimacije dok su legitimacije oficira i podoficira bile standardne ali sa upisanim rasporedom službe u graničnim trupama i overene pečatom nadležnog odseka odnosno pododseka i granične čete kojoj su bili dodeljeni na službu..

Legitimacija za oficire i podoficire je u tvrdom povezu dimenzija 110 mm X 70 mm sa koricama presvučenim crnim platnom na kojoj je u zlatotisku ciriličnim pismom natpis „LEGITIMACIJA,“. Sa unutrašnje strane na levoj strani nalazi se fotografija u desnom poluanfasu sa vidljivim cinom dimenzija 60mm X 45mm overena pečatom nadležne komande i stambiljem sa zavodnim brojem i datumom. Na desnoj strani upisan je raspored i dužnost nosioca legitimacije. (Slika 3.)

Slika 3

Slika 4a

(zbirka autora)

Legitimacija za vojnike graničare izradjena je u tvrdom povezu sa crvenim koricima na kojima je u zlatotisku velikim ciriličnim slovima stajao natpis „LEGITIMACIJA,“. Sa unutrašnje strane u gornjem uglu bila je fotografija 60mm x 45mm overena od strane nadležnog graničnog pododseka i sa ličnim podacima i formacijskom dužnošću pripadnika. Na posebnom platnu koji je sastavni deo legitimacije upisivan je lični opis pripadnika ciriličnim i latiničnim pismom overen i zaveden stambiljom nadležne komande i ličnim potpisom i funkcionalnom dužnošću nadležnog starešine. (Slika 4 i slika 4a)

Uredbom iz 1940 koja je u stvari dopuna Uredbe iz 1939. godine propisana je nova kokarda za podoficire i vojnike koja se sastoji od crveno emajlirane podloge na kojoj je apliciran državni grb

Kraljevine Jugoslavije, krunisani beli dvoglavi orao koji na grudima nosi štit sa autohtonim heraldičkim oznakama Srbije, Hrvatske i Slovenije, izrađen od presovanog posrebnog lima bez kraljevog monograma. Osnava kokarde nije pravilna i pratila je siluetu orla. Visina kokarde je iznosila 40 mm a širina računajući najistureniji deo osnove 32 mm. (Slika 5 i 5a)

S obzirom da je ista propisana tek 1940 godine izrađena je u veoma malom broju primeraka i nije doživela svoju punu afirmaciju. Veoma atraktivnog izgleda a ujedno i znak elitnih jedinica bila je favorizovana i kod oficira. (Slika 6)

Slika 5

Kokarda za podoficire i vojnike
graničnih jedinica M 1940 – avers
(zbirka autora)

Slika 5a

Kokarda za podoficire i vojnike
graničnih jedinica M 1940 - revers
(zbirka autora)

Slika 6

Kapa – tvrda šajkača višeg oficira graničnih trupa
sa kokardom M 1940
(zbirka autora)

Tvrda šajkača višeg oficira graničnih trupa izrađena od fine vunene tkanine, luksuznog modela „LINDBERG,“. Osnova je ovalna, obod sa strane visok sa srmenom ispuskom zlatno žute boje po obodu širine 5 mm. Spređa je kokarda graničnih jedinica po Uredbi o službenoj odeći VKJ iz 1940. godine. Šilt suncobran je izrađen od presovane lakirane kože iznad koga se nalazi podbradnik takodje od kože širine 28 mm sa dve predjice za podešavanje od istog materijala koji je pričvršćen za kapu sa dva plastična dugmeta sivomaslinaste boje nemačkog tipa.

Postava je od mrko žutog platna sa kožnom trakom na donjem unutrašnjem delu osnove širine 48 mm. Po sredini unutrašnje strane danceta nalazi se štampani žig proizvođača: **U.R.O.n.P. BEOGRAD/Državni grb Kraljevine Jugoslavije/ N.Pluskiewicz/Berlin/Unter den Linden 24.** (Slika 6a)

Signatura proizvođača sa unutrašnje strane kape.

Slika 6a

Ovaj primerak autentične oficirske kape sa podoficirskom kokardom graničnih jedinica ilustruje sa kolikim ponosom su pripadnici graničnih jedinica želeli da istaknu svoju pripadnost tih jedinica na svakodnevnoj pohodnoj uniformi.

Takodje je veoma interesantna i kapa nižeg oficira artiljerijskog diviziona graničnih jedinica sa ovalnom kokardom pre donošenja Uredbe iz 1939. godine i dopune Uredbe iz 1940. Kapa je korišćena kod oficirskog kadra planinskih jedinica po Uredbi iz 1932. godine i spada u raritetne primerke ovog dela oficirske uniforme. (Slika 7)

Oficirska kapa planinskih jedinica iz 1935. godine korišćena u graničnim trupama artiljerije. (zbirka autora)

Slika 7

Kapa je po kroju istovetna svakodnevnoj oficirskoj tvrdoj šajkači. Izradjena je od sivomaslinaste deblje vunene tkanine. Osnova je ovalna, obod sa strane visok-jednostruki mekani sa crnom vunenom ispuskom po gornjoj ivici oboda širine 3 mm. Na prednjem delu nalazi se ovalna emajlirana kokarda sa rasporedom boja Jugoslovenske trobojke počev sa plavom bojom iz centra u kome je apliciran krunisani monogram Kralja Petra II Karadjordjevića izradjen od presovanog mesinganog lima. Ovaj monogram ukazuje da je kapa iz perioda 1935 g. nakon ubistva Kralja Aleksandra I Karadjordjevića 1934 g.. Šilt suncobran je izradjen od tvrdog presovanog vodootpornog kartona i presvučen istim materijalom od koga je izradjena i sama kapa. Podbradnik je jednostruk širine 18 mm izradjen takodje od vunene tkanine sa dve ukrasne preljkice i prišvrćen za kapu sa dva plastična dugmeta braon boje. Unutrašnjost je od postave mrke boje sa kožnom trakom sa unutrašnje strane širine 30 mm.

Na kraju ovog kratkog pregleda jednog dela jedinica VKJ možemo zaključiti da vojska Kraljevine SHS a potom Kraljevine Jugoslavije i pored donošenja velikog broja Uredbi i propisa o službenoj odeći vojske nije uspela u potpunosti da izvrši unifikaciju i jednoobraznost u celokupnoj vojsci zaključno sa 1941. godinom. Od stvaranja države SHS pa do početka rata 6. Aprila 1941. godine tadašnja Kraljevina bila je suočena sa mnogim poteškoćama počev od finansijskih pa do političkih, kako u međunarodnim odnosima tako i u samoj državi. Jednim delom raskid sa tradicionalnom srpskom uniformom i modernizacijom same uniforme odigrao je i konzervativni stav dela visokog srpskog oficirskog kadra, koji jednostavno nije želeo da prihvati uniformu takozvanog zapadnog kroja pa je nejednoobraznost u pogledu odevanja vojske bila prisutna sve do raspada same kraljevine.

**Nebojša Milanović
Paraćin**

*Serbian Numismatic Societi-member
BCN- Bayonet Collector`s Network-member*

ninapn@ptt.vu

zzvis@email.si

www.zdruzenje-insignij.si

» ZBIRALEC « stran - 11

NAŠITKI --- SV

25. VTP - Vrhnika

Letalska šola

23. VTR - Kranj

670. POVLOGB

38. VTP - Celje

LETRAO

GARDA

Padalci SV

NATO - KFOR

PRIDRUŽI SE NAM!

INFORMACIJE:

080 - 13 22

<http://www.slovenskavojska.si>

naborna.pisarna@mors.si

MIRAN STANOVNIK
PARIS - DAKAR

SLOVENSKA VOJSKA

15. let po prvi prisegi

Prisega cesarju, vladarju, bogu, državi in še marsikomu je v vojaških krogih stara in dobro poznana navada, pravzaprav obred, ki je v večini primerov svečan in nekaj posebnega. Ob tem dogodku se pogosto podelijo spominske listine z zapisom besedila prisege, nemalokrat pa se v spomin na slovesnost in predvsem na pomen tega dogodka izdelajo tudi različni predmeti, kot so znaki, značke, skupinske fotografije ipd.

Tudi z ustanavljanjem Slovenske vojske (SV), v začetku še z imenom **Teritorialna obramba (TO)**, je bilo in je tako. Med zbiralci so dobro poznane značke Slovenske vojske, ki se podeljujejo ob svečanih prisegah novih generacij vojakov in vojakinj, pravzaprav bi bilo sedaj bolje zapisati »**pripadnikov SV**«. Za strokovno obdelavo tega področja samo za čas razmeroma kratkega obstoja SV bi bil potreben daljši in bolj poglobljen članek. Še veliko večjo vrednost bi imel, če bi ga strokovno umestili med tovrstne dogodke zadnjih nekaj stoletij, za kar je še možno dobiti verodostojne dokumente (listine, zapise, kasneje tudi že fotografije, pa listine s prisego...). Tokrat pa se omejimo samo na kratko predstavitev (dela) značk, ki so bile izdelane in podeljene ob svečanih prisegah **TO** in **SV**. Posebno pozornost pa zasluži jubilejni znak.

Torej, skupina značk, ki se podeljujejo v slovenskem prostoru dobrih 15 let, je dobila ime po napisu na značkah. Nihče jih ni poskušal opisati ali poimenovati, vsaj ne, da bi bilo to meni znano. Tako se med pripadniki SV kot tudi med zbiralci govori o znački »Prisegam«. Naj mi bo oproščeno, če bom katero izpustil ali napačno umestil v časovno obdobje – kolikor mi je znano namreč temu področju še nihče ni namenil pozornosti z vidika opisovanja in razvrščanja, zato ni na razpolago relevantnih virov. Značke so po velikosti in izgledu zelo podobne, le nekaj odstopanj je in pa seveda napisi na njih so drugačni. Grobe dimenzije najbolj izstopajočih delov so 18 x 20 mm.

Najznačilnejše so naslednje značke:

- osnovni model, spodaj moder trak in na njem zlat napis Prisegam (AUREA – HELEDIS)
- Značka z zlatim napisom 1991 preko modrega polja v znaku SV – ostalo isto kot osnovni model
- Značka z zlatim napisom 1991 preko modrega polja v znaku SV, trak z napisom Prisegam je rdeč. Ta značka je bila izdelana v 580 kosih in podeljevana ob prisegi v vojašnici Šentvid 24. decembra 1991
- Značka z zlatim napisom **20. XI. 91** preko modrega polja v znaku SV, trak z napisom Prisegam je rdeč. Ta značka je bila izdelana v 2000 kosih in podeljevana ob prvi množični prisegi pripadnikov stalne sestave TO na slovesnosti 20. novembra 1991 na letališču Cerklje ob Krki.
- Značka z zlatim napisom **1992** preko modrega polja v znaku SV – ostalo isto kot osnovni model. Praksa z letnico se potem pojavlja še v letu **1993, 1994 in 1995**.

Vse značke so bile predvidoma izdelane v podjetju **AUREA Celje**, današnji **HELEDIS**. Imajo pokončno iglo za pripenjanje, nekatere imajo oznako proizvajalca, vse pa ne. Črke na značkah so visoke 3 mm, številke pa 2 mm.

Ob 15. obletnici prve prisege slovenski državi pa je bila v Kočevski Reki večja slovesnost, na katero so bili vabljeni poleg eminentnih gostov tudi vsi državljani, ki so pred 15. leti skupinsko prisegli. Državljeni zato, ker danes vsi niso več pripadniki SV iz takih ali drugačnih razlogov.

Na slovesnosti so bili podeljeni posebni spominski znaki – zaradi velikosti namreč težko še govorimo o znački. Znak je bil izdelan v podjetju Heledis in sicer v 1045 kosih. Znaki niso oštevilčeni in nimajo oznak proizvajalca.

Oblikovno je znak povečava zgoraj opisanih značk (nekaj manj kot 2 x). Osnovne dimenzije najbolj izstopajočih delov so 33 x 35 mm. Znak je kovinski odlitek, osnova je zlato patinirana. Znak SV je zapolnjen z belim, modrim in rdečim emajlom, zaporedje slovenske zastave. V modrem polju sta zlato izpisani jubilejni letnici **1991 – 2006**. Višina številke je 3 mm.

Pod znakom SV je nekoliko navzgor zapognjen trakec, zapolnjen z modrim emajlom. V tem polju je izpisana beseda **PRISEGAM !** Višina z zlato barvo izpisanih črk je 4 mm. Zadaj ima znak prečno iglo z varovalnim ušescem za zapenjanje.

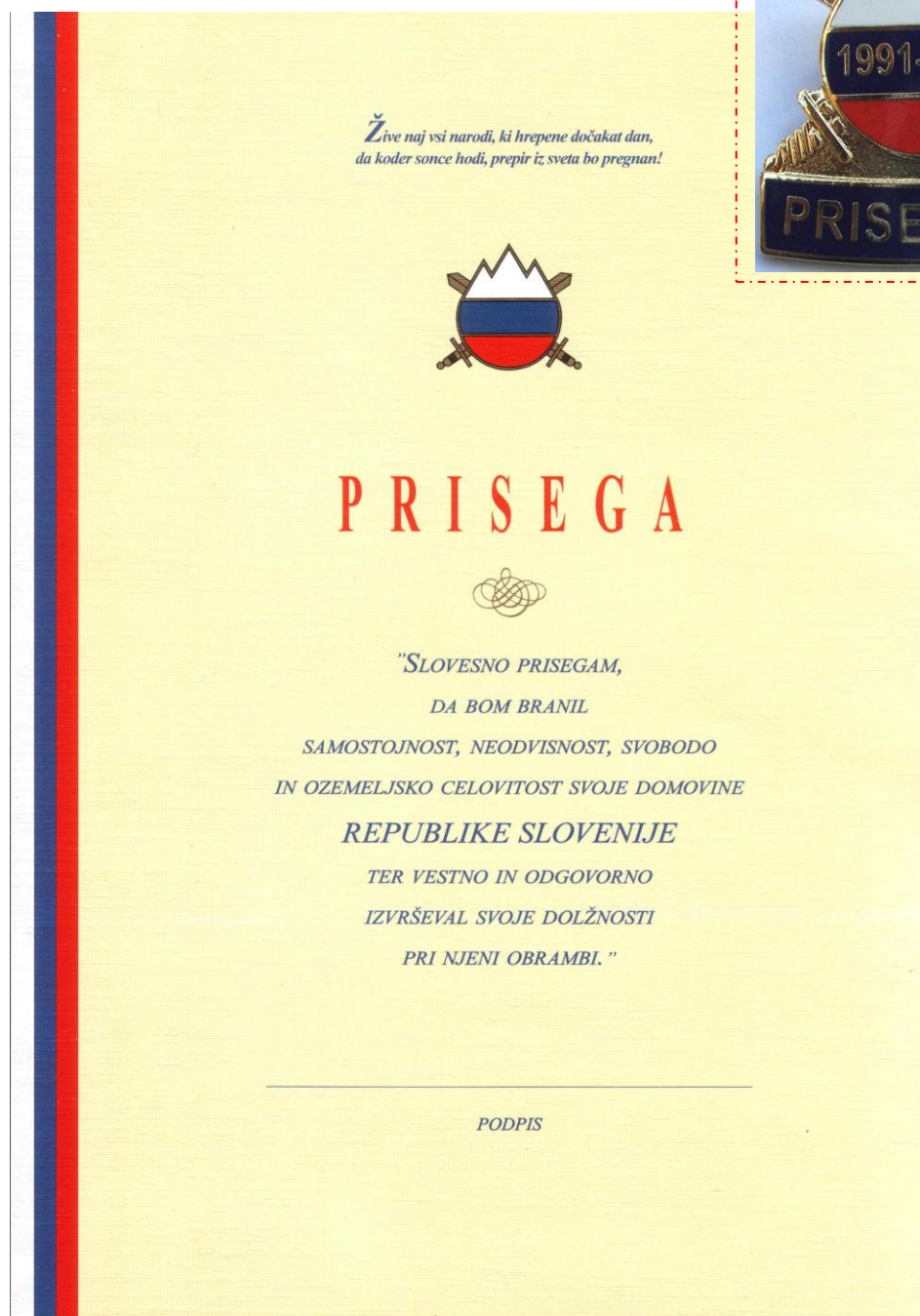
Znak se ni podeljeval kot priznanje in nima spremne listine, ima pa za prejemnike nedvomno velik simboličen pomen, med zbiralci pa bo prav tako iskan in spoštovan, glede na razmeroma majhno serijo izdelanih ter na način, kako je bil podeljevan.

Ker je že precej napisanega o prisegi je smiselno, da je na tem mestu zapisan tudi tekst svečane prisege. Besedilo slovesne prisege pripadnikov Slovenske vojske se je od leta 1991 spremenilo le v eni besedi in se danes glasi: »Slovesno prisegam, da bom branil samostojnost, neodvisnost, svobodo in ozemeljsko celovitost svoje (prej beseda »moje«) domovine REPUBLIKE SLOVENIJE ter vestno in odgovorno izvrševal svoje dolžnosti pri njeni obrambi«. Malenkostno se je spremenil tudi izgled listine z besedilom prisege, vendar so to zgolj oblikovno, vsi elementi na listini pa so ostali isti.

Pozivam vse bralce in zbiralce, da morebitne pomanjkljivosti ali napake v zvezi s tem zapisom objavijo v eni izmed prihodnjih števil Zbiralca ali pa jih sporočijo na moj naslov, ki se nahaja v predsedstvu ZZVIS. ❖

Brane Tušar
januar 2007

SLOVENSKA VOJSKA

Oznaka pripadnosti (identifikacijska oznaka): **Stražar, Grob neznanega vojaka**

Ta lepo oblikovana oznaka, namenjena članom Častne straže pri **Grobu neznanega vojaka** v Washingtonu D.C., se nosi na desnem prsnem žepu uniforme. Je posrebrjena s sijočimi vgraviranimi poudarki. Kompozicijo oznake sestavlja obrnjen venec oljčnih vejic, ki se prepletata na vrhu. Venec uokvirja repliko Groba neznanega vojaka na dvignjenem podstavku. Na podstavku je v dveh vrstah razporejen napis »Honour Guard« (Častna straža).

Oznaka pripadnosti: **Ministrstvo za obrambo**

Ta oznaka, namenjena pooblaščenemu osebju Ministrstva za obrambo, se nosi na zgornjem levem žepu, pod nadomestnimi oznakami. Ko je posameznik razrešen dolžnosti, je ne nosi več. Kompozicija te oznake sestoji iz pozlačenega orla z razprtimi krili, ki v krempljih drži tri zlate, prekrizane puščice. V ozadju obkroža orla ščit iz trinajstih prog rdeče in bele barve in modra obroba v emajlu. Nad krili orla se v loku razprostira trinajst zlatih zvezd, pod njim pa je na loku venec lovorjevih in oljčnih vej v zelenem odtenku emajla. Celotna podoba je fiksirana na krožnem okvirju iz triintridesetih žarkov.

Oznaka pripadnosti: **»Združenega štaba (poveljstva)«***

Ta oznaka je namenjena vsem članom Oboroženih sil, ki so bili za najmanj eno leto nameščeni v Organizacijo Skupne vrhovne komande. Ko je posameznik razrešen dolžnosti, je ne nosi več. Oznaka se nosi na levem žepu uniforme, pod nadomestnimi oznakami. Sestavlja jo ščit Združenih držav Amerike, modri trak s trinajstimi progami bele in rdeče barve, ki se izmenjujejo. Vse skupaj je postavljeno na štiri zlato obarvane meče, s konicami obrnjene navzgor. Rezila in ročajji mečev se prepletajo z obrobo ščita, na kateri piše: nad ščitom »Joint« (Združeno) in pod ščitom »Chiefs of Staff« (**Vrhovno poveljstvo**). To vse skupaj v modrem emajlu, celota pa je postavljena v ovalni srebrni okvir iz lovorjevih listov.

* poveljstvo vseh 4 zvrsti - ARMY, NAVY, AIR FORCE in MARINES

Medalja za zasluge pripadnikov v združenih poveljstvih (in službah)

Ta medalja se lahko podeli za izjemne dosežke ali posebne zasluge. Za njen nastanek je zaslužen general Maxwell D. Taylor, z namenom nagraditi izvrstne dosežke članov Združenega poveljstva. Sprednjo stran medalje sestavljajo štirje zeleni šesterokotniki, ki so združeni v sredini. V središču medalje se nahaja orel s ščitom in tremi puščicami v krempljih, nad njim pa polje s trinajstimi zvezdami. Medaljo obkroža zlati venec prevezan z zlatimi trakovi. Zadnja stran ima v sredini okvir za imenom in priimkom prejemnika, nad njim pa napis v dveh vrsticah »**FOR MILITARY**« (Za vojaške) in pod okvirjem napis »**MERIT**« (zasluge). Čisto spodaj je stilizirana podoba lovorjeve vejice. Trak je standardne velikosti z zeleno sredinsko črto, ki jo obdajajo zaporedni pasovi bele, zelene, bele in modre.

Škrlatno srce

Škrlatno srce je najstarejše odlikovanje Ameriške vojske, ki ga je 7. avg 1782 uvedel **George Washington**, kot Priznanje za vojaške zasluge. Zanimivo je ozadje kako je prišlo do imena »**Purple Heart**« (Škrlatno srce). V času **G. Washingtona** so za izdelavo najvrednejših kosov orožja uporabljali zelo lep, finovlaknat, temen in vzdržljiv les škrlatne barve, ki so ga imenovali »**purpleheart**«. Ta les so dobivali iz pragozdov Južne Amerike, njegova posebnost pa je izredna odpornost na obremenitve, lesne plesni in druge škodljivce, zato je med vojaškimi inženirji v tistem času užival poseben ugled.

Znana so samo tri podeljena priznanja za vojaške usluge, čeprav je bilo lahko podeljenih več. Takrat so podeljevali to oznako za dvigovanje posameznikovega ugleda, statusa in ne za neposredne zasluge oziroma poškodbe na bojišču. Pomen te oznake je primerljiv z današnjo »**Medal of Honor**« (**Medaljo časti**).

Originalna medalja je bila oblikovana po neposrednih navodilih G. Washingtona, današnja pa je njena priredba. Oblikovana je kot srce s škrlatno notranjostjo in zlatim robom. V sredini se nahaja profilni portret G. Washingtona v uniformi vrhovnega poveljnika. Nad portretom je njegov družinski grb – dva rdeča horizontalna pasova pod tremi rdečimi zvezdami na belem polju in na vsaki strani grba ena vejica lovorja. Zadnja stran medalje vsebuje le napis »**FOR MILITARY MERIT**« (*Za vojaške zasluge*).

Članek povzet po:

C.P. McDowell; Military and Naval Decorations of the United States; 1984

Avtor slikovnega materiala: **Milan Križman**

Spoštovani bralec !

Upravni odbor ZZVIS

Ta članek smo se odločili objaviti v izvorniku (srbskem jeziku), glede na to, da bi pri prevajanju lahko prišlo do neljubih napak in bi članek avtorja iz Srbije zgubil originalnost.

PREDVOJNIČKA OBUKA

Nenad Bjeloš, falerista–Pančevo

undying@panet.co.yu

Imajući u vidu jačanje odbranbene moći zemlje, 1947g. osnovana je predvojnička obuka kao novi vid obučavanja mladih. Da bi Vlada Federativne Narodne Republike Jugoslavije (FNRJ) donela početkom 1948g. uredbu o predvojničkom vaspitanju omladine. Nedugo potom dolazi do formiranja na hiljade nastavnih centara, u kojima omladina stiče ne samo vojno-stručno znanje, nego i razvijaju široku političku, kulturnu–prosvetnu i fiskulturnu aktivnost. Ovom Uredbom o predvojničkoj obuci, Savezna Vlada FNRJ je regulisala i njene osnovne zadatke u vojno teritorijalnim organima. organima narodne vlasti, društvenim ustanovama osposobljavajući mlade kroz njih za odbranu slobode i nezavisnost zemlje.

Formiranjem organa za vanarmijsko vojno vaspitanje kao organa koji rukovodi predvojničkom obukom, i organa vlasti koji je organizuju, vodi se evidencija i prati izvršenje njihovih namena. Pri sprovođenju ovih zadataka i njihovoj realizaciji podlegale su sve masovne organizacije. U svim selima, gradovima, preduzećima, školama i ustanovama formiraju se nastavni centri preko kojih se sprovodi obuka, a kojoma rukovode komandiri.....

Uloga komandira nastavnih centara, tražila je da budu vaspitači i starešine. Mnogi od njih su rezervni oficiri, podoficiri ili demobilisani borci Narodnooslobodilačke vojske (NOV) odnosno Jugoslovenske Armije (JA), koji su osposobljeni za komandne dužnosti. Izlaskom iz Armije njima se pružila mogućnost da stečena iskustva prenesu omladini i da na taj način i dalje doprinose Armiji.

Komandiri nastavnih centara takodje vodili su brigu o osposobljavanju svojih pomoćnika (komandira vodova–četa) Osposobljavanje komandira vodova vršeno je uglavnom, putem instruktora po svakoj temi ponaosob. Na osnovu položenog ispita sticali su i zvanje, komandira odelenja, voda čete, pomoćnik komandanta centra, koji su dalje svojim radom obučavali mlade u predvojničkim veštinama i znanjima i vršili njihovu pripremu za kasnije zadatke u JA.

Uvede se i takmičenja kao stimulatívno merilo izmedju pojedinaca, odelenja, vodova, čete pa i nastavnih cenara. Najbolji centri dobijali su prelaznu zastavicu, a pojedinci značku, pa i odlikovanje.

Sl. 1. Dodela prelazne zastavice 1948 god.

Sl. 1a Dodela Značke najboljem u predvojničkoj obuci, decembra 1949 god.

ZNAČKA „NAJBOLJIM U PREDVOJNIČKOJ OBUCI“ Ustanovljena je jula 1949 g. na predlog Ministarstva odbrane FNRJ kao priznanje najboljim omladincima–učesnicima predvojničke obuke. Prve značke dodeljene su 22. 12. na Dan JA 1949 g.

Značka „Najboljem u predvojničkoj obuci“ oblika je medalje. Izradjena (otkovana) od pozlaćene bronzne, oblika petokrake zvezde prečnika 35 mm. Unutar zvezde je reljefno izdignut kružni prsten prečnika 26 mm i širokim 4 mm, sa reljefno ispisanim tekstom „NAJBOLJIM U PREDVOJNIČKOJ OBUCI“ ispisanim zavisno od medalje, regiona u ćirilici ili latinici. Iznad prstena u gornjem delu je proleterske zastava sa srpom i čekićem u vijorenju. Unutar prstena je medaljon u kome su prikazani omladinac i omladinka u poluprofilu okrenutim udesno i vojnoj radnoj uniformi (kombinezonu), bez kapa i u

marševskom koraku sa puškom oslanjenom o levo rame, pridržavajući je za kundak levom rukom i cevi izdignutoj ka nebu. Iza omladinke i omladinca u pozadini je reljefni prikaz fabrike sa dva dimnjaka sa leve strane i električnim stubom dalekovoda sa desne.

Medaljon značke je spojen sa lentom, izradjenom od materijala kao i značka, nepravilnog oblika razvijene zastave sa petokrakom u sredini, širine donje ivice 26 mm, a gornje 28 mm i visine 8 mm koja simbolički prikazuje zastavu FNRJ. Revers značke i lente su ravni i bez sadržaja, na lenti u sredini je aplicirana vertikalna igla sigurnica za kačenje i nošenje značke na uniformi ili odelu.

Sl 2. Značka, „ Najboljem u predvojničkoj obuci „, I tip u latinici i ćirilici –period 1949-1952

Nova Značka i Odlikovanje za pripad. predvojničke obuke osnovani su, naredbom Ministra za Narodnu odbranu **Josipa Broza Tita** 1952 g.

ZNAČKA „NAJBOLJEM U PREDVOJNIČKOJ OBUCI“ II.model: Oblika je medalje. Izradjena (otkovana) od bakra i partinirana prečnika 35 mm. Centralni deo značke prikazuje kružni prsten prečnika 29 mm i širine 3mm sa dvojezičnim natpisom u latinici i ćirilici „NAJBOLJEM U PREDVOJNIČKOJ OBUCI“ odvojen dvema reljefnim petokrakim zvezdicama. Unutar prstena je reljefni medaljon sa prikazom figura omladinca i omladinke okrenutih ulevo, s puskom „na gotovs“ Omladinac u stavu napada, a omladinka u odbrambenom stavu, a oboje stoje na postolju. Cela kompozicija lezii na zvezdi petokraki čiji kraci izviru sa strana prstena. A između donjih krakova zvezde petokrake su dve ukrštene lovorove grančice. Medaljon značke spojen je sa lentom, izradjenom od materijala kao i značka, nepravilnog je oblika razvijene kanalirane zastave u vijorenju i reljefnom petokrakom zvezdom u sredini, širine donje ivice 26 mm i gornje 28 mm i visine 9 mm. Revers značke i lente su ravni i bez sadržaja, na lenti u sredini je aplicirana igla sigurnica za kačenje i nošenje značke na uniformi ili odelu.

Sl. 3. Značka „ Najboljem u predvojničkoj obuci“ II. tip ,u dvojnog pismu –period 1952-1958

Sl 4. Odlikovanje „Za predvojničku obuku“ avers, revers –period 1952 -1958

ODLIKOVANJE „ZA PREDVOJNIČKU OBUKU“ Izradjeno je od naročite legure i srebreno patinirano, okruglog oblika prečnika 36 mm. Avers medaljona prikazuje: reljefnu figuru omladinca i omladinke okrenutih ulevo sa puškom „na gotovs“. Omladinac je u stavu napada u desnoj polovini odlikovanja, omladinka je u odbrambenom stavu iza omladinca u levom delu odlikovanja, a oboje stoje na lovorovoj grančici. Na reversu odlikovanja: u sredini, nalaze se dve ukrštene puške sa remenicima; iznad pušaka je petokraka zvezda sa zracima prema gornjem delu medaljona. U krugu oboda odlikovanja je reljefni natpis ispisan ćirilčnim i latiničnim pismom „**ZA PREDVOJNIČKU OBUKU**“.

Medaljon visi na Traci koja ima boje državne trobojke (plavo, belo crvene boje), širine 30 mm i dužine 48 mm koja je napeta na petaugaonu pocinkovanu pločicu u dnu konusnih završetaka, dužine po 18 mm. Širina belog polja trobojke je 6 mm, a plavog i crvenog po 12 mm. U sredini trake pričvršćena je metalna posrebrana nareckana i ispupčena petokraka zvezda,

prečnika 10 mm. Na reversu u gornjem delu metalne podloške trake, aplicirana je igla sigurnica za kačenje i nošenje odlikovanja na uniformi ili odelu.

Napomena: Značka (medaja) i Odlikovanje za predvojničku obuku dodeljivali su se: „*kao znak priznanja obaveznicima predvojničke obuke, koji su se u u toku izvodjenja predvojničke obuke istakli u učenju vojnih zanimanja i veština, i redovnom prisustvovanju nastavi i u primernom vladanju te su služili za primer ostalim obaveznicima predvojničke obuke,*„.

Predlog za njihovo dodeljivanje podnosio je komandir nastavnog centra nadležnim putem Ministarstvu narodne odbrane. A njihovu dodelu svojom naredbom Ministar narodne odbrane. Dok je predaju odlikovanim licima odlikovanim ovim odlikovanjima vršio na svečani način predsednik narodnog odbora.

Za ova odlikovanja predvojničke obuke nisu predviđene Vrpce (ordenske lentice). Ova odlikovanja nosila su se na levoj strani grudi, iza ostalih odlikovanja. Mogla su se nositi u svim prilikama pa i tokom odsluženja obaveznog vojnog roka .

Značka i Orden za predvojničku obuku dodeljivali su se do 1958 godine , kada su izgubili svoj status i kasnijim Pravilnicima zamenjeni novo oblikovanim značkama .

ZNACI, OZNAKE (ČINOVA) ZVANJA PRIPADNIKA PREDVOJNIČKE OBUKE

Sl 5: Pripadnici predvojničke obuke sa oznakama na kapama II i III tip (model).

✚ ZNACI NA KAPAMA -ŠAPKAMA

Pripadnici predvojničke obuke nosili su na kapi ili šapki jedinstven znak crvenu petokraku zvezdu , a kasnije crvenu petokraku zvezdu sa znakom predvojničke obuke u njenom centru.

I model: Zvezda petokraka, brončana, crveno emajliranih krakova prečnika 32mm, na sredini zvezde medaljon prečnika 27mm.

II model: Zvezda petokraka , metalna , spolja crveno emajlirana , oivičena okvirom srebrno patinirane boje i malo ispupčena prečnika 36 mm na sredini zvezde srebreni medaljon prečnika 19 mm

III model: Zvezda petokraka , metalna , spolja emajlirana , oivičena tankim okvirom srebrne patinirane boje i malo ispupčena prečnika 36 mm , na sredini zvezde srebreni medaljon prečnika 17 mm .

Sl . 6 Znaci na kapama i šapkasma pripadnika predvojničke obuke, period 1952 – 1958

Sl 7. Oznake (činova) zvanja starešina predvojničke obuke, period 1952 - 1958

OZNAKE(ČINOVI) ZVANJA

Oznake (činovi) zvanja pripadnika predvojničke obuke, koji su vršili dužnost starešina, a nisu imali odgovarajući čin, nosili su oznake dužnosti ili zvanja. Oznake vojnih dužnosti su se nosile na košulji ili bluzi iznad levog džepa. Oznake su izradjene od presovanog lima (metala) zlatnožute boje u obliku širita. Označavale su dužnosti u jedinicama predvojničke obuke u rangu odeljenja, do čete..oivičene crvenim rubom širine 1 mm, i srebrno patiniranim zvezdicama prečnika 10 mm, koje se, zavisno od ranga dužnosti , vodoravno postavljaju izmedju širita.

Komandir odelenja , nosi : pločicu dimenzije 29 x 19 mm i jedna zvezdica

Komandir voda : pločicu dimenzije 55 x 19 mm , dva širita i dve zvezdice

Komandir cete (zamenik komandanta) : pločicu dimenzije 55 x 22 mm tri širita i tri zvezdice

Komandant nastavnog centra : pločicu 55 x 35 mm , četiri širita i četiri zvezdice

Sl 8 i 9 Pripadnici predvojničke obuke

1974 godine „osposobljavanje i obučavanje mladih za ONO i DSZ“ je bila obavezna za muškarce od 17–20 g. starosti kao i za muškarce i devojke srednjih, viših i visokih škola. Izvodila se u školama, logorovanjima ili omladinskim jedinicama i slično.

Ovako transformisana predvojnička obuka dobila je i nov naziv „obuka mladih za ONO i DSZ“ priznanja tada takodje dobijaju nov izgled kao i naziv „Primeran omladinac“ u obuci za sticanje vojnih znanja i veština i „Značka za posebne zasluge u obuci omladinaca za sticanje vojnih znanja i veština“. Pored priznanja izradjivane su i posebne značke koje su tokom jubileja 30, 35 i 40 godišnjice obučavanja mladih za ONO i DSZ dodeljivale slušaocima i nastavnicima obuke i to: 1978, 1983 i 1988 g.

Izvori i literatura:

- ✚ Uredba o odeći JA –1946, MNO-Beograd 1946
- ✚ Za Otadžbinu , časopis za vanarmijsko vojno vaspitanje br 1-6 / 1949 ,Beograd 1949
- ✚ Za Otadžbinu , časopis za vanarmijsko vojno vaspitanje br 1-6 / 1950 , Beograd 1950
- ✚ Janez Švajncer , Odlikovanja in znaki na slovenskem , Maribor 1978
- ✚ Grupa autora , Vojni leksikon ,VIZ Beograd 1981
- ✚ Nenad Bjeloš , Oznake u Oružanim snagama SFRJ (rukopis autora) Pančevo 1989
- ✚ Janez Švajncer , Unioforme , Celje 1997
- ✚ Miroslav Milanović, Nenad Bjeloš, Fila Hobby M&M vanredni broj, Katalog – odlikovanja Jugoslavije 1943-1990, Beograd 1999
- ✚ Boris Prister , Odlikovanja , zbirka dr. Veljka Malinara Illdeo, Zagreb 2000
- ✚ Nebojša Milanović, Značka „Primeran omladinac“ i Značka „Za posebne zasluge u obuci omladine“, Orden br 3 /2003,SND –Beograd 2003
- ✚ Službeni list FNRJ 45/48, 31/52
- ✚ Vojni službeni list FNRJ br 4/52
- ✚ Službeni list SFRJ br 22/74
- ✚ Službeni vojni list br 23/76

Publikovani primerci i fotografije su iz zbirke (kolekcije) autora ❖

Nenad Bjeloš – NEŠO

Srečanje vojnih veteranov specialne brigade MORiS

Martin Leskovar predsednik ZZVIS-a, I. pov. specialne brigade MORiS general Tone KRKOVIČ, Evro poslanec in častni član MORiS-a g. Lojze Peterle

Logatec dne: 15.12.2006

Foto: Dušan KUNAVER

V decembru 2006 je v centru vojnih veteranov Slovenije v vojašnici Logatec bilo srečanje Veteranske sekcije **MORiS**, ki je bilo namenjeno 16. obletnici »Dneva, ko je prvič zadišalo po Slovenski vojski.«

Program prireditve:

- ✚ Himna Republike Slovenije
- ✚ Himna MORiS
- ✚ Pozdravni govor predsednika veteranske sekcije **MORiS g. Zvonko Žagar**
- ✚ Pozdravni govor predsednika Zveze Vojnih Veteranov Slovenije **ppk. Srečko Lisjak**.
- ✚ Slavnostni govornik **EVRO poslanec g. Lojza Peterle**.
- ✚ Podelitev listin častnim članom veteranske sekcije **MORiS**. ❖

.....KUPIM.....PRODAM.....MENJAM..... KUPIM.....PRODAM.....MENJAM.....

oglasi

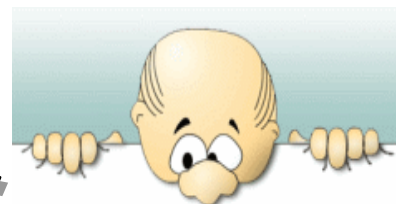
oglasi

➤ **Menjam :**

- Maskirno uniformo (JLA) Niške specialne enote. Poljsko VP uniformo,
- Uniformo za prvo generacijo vojaka SLO za izhode ali odhode domov.
- Uniformo častnika SLO pehota, Uniformo podčastnika SLO pehota.
- **Če kdo zbira revijo Slovenska vojska imam veliko številčk vse od začetka dvojnikov, javite kaj potrebujete.**

Martin gsm: 031 / 500 – 405. ❖

Objavite svoj oglas. !!!

Pridruži se nam
SLOVENSKA VOJSKA

NASLOVI ZBIRATELJEV
(NOVI ČLANI ZZVIS - a)

MILOVANOVIČ Nebojša

Kozaračka br.3/1, 35250 Paračin, Srija
063 / 720-25-64

Zbira :

- Insigniji, uniforme, pokrivala,....
- Medalje, odlikovanja, pol. oznake,..
- Orožje, II.sv.vojna,...

LOVŠIN Franc

Remihova ulica 21, 1470 Kočevje
031 / 428 - 736

Zbira :

- Insignij, Značke, Medalje,....
- odlikovanja,..
- znamke,.....

JARC Aljoša

Ulica Brigata Cuneo 10, 34170 Gorica, ITA
+393348229915

Zbira

- Insigniji, uniforme, pokrivala,.....
- Medalje, odlikovanja,.....
- pol. oznake,.....

KLENOVŠEK Jakob

Trg svobode 7, 1420 Trbovlje

Zbira :

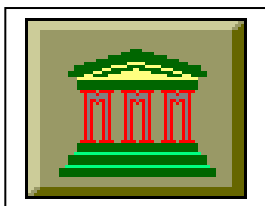
- Značke, čini,.....
- Medalje, odlikovanja,.....
- pol. oznake,.....

BAJŽLJ Janez

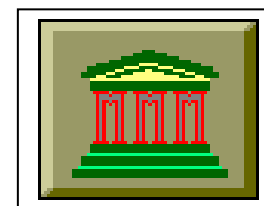
Ul. Pohorskega bataljona 11, 1000 Ljubljana
01 / 568 - 59 - 04

Zbira :

- Medalje, odlikovanja, pol. oznake,..
- Uniforme, pokrivala,.....
- I. in II.svetovna vojna,...

Military Museum Martin

Glasilo ZZVIS » ZBIRALEC št.12 « je bilo izdelano v 250 izvodih.

Uredil : **Martin LESKOVAR**

Junij 2007

Slovenska vojska

V SLUŽBI DOMOVINE

POSTANI POKLICNI VOJAK

INFORMACIJE:

ODDELEK ZA PRIDOBIVANJE KADRA

tel.: 080 13 22

[http:// www.slovenskavojska.si/](http://www.slovenskavojska.si/)

e-naslov: naborna.pisarna@mors.si